

άνοιγωκλειδώνω Ἀστυπ.

Ἐκ τῶν ρ. *άνοίγω* καὶ *κλειδώνω*.

Ἄνοιγω καὶ κλείω διαδοχικῶς: Ἡ βασιλοπούλλα ποῦ κόμα δὲ κοιμήθηκε μὲ τὰ σωστά της, *άνοιγωκλειδώνει* τὰ μάτια της (ἐκ παραμυθ.) Συνών. *άνοιγωκλείνω* 1, *άνοιγωσφαλνῶ*.

άνοιγωκλείνω κοιν. *άν'γουκλείνου* βόρ. ιδιῶμ. *άνοιγωκλειῶ* σύννηθ. *άνοιγουκλειῶ* Ἡπ. *άν'γουκλειῶ* Στερελλ. (Αἰτωλ.) *άνοιωκλειῶ* Παξ. *άνοιγωκλῶ* Κύθηρ. Σκῦρ. Ἰων. (Σμύρν.)—ΑΒαλαωρ. Ἔργα 2,164 *άνοιγουκλῶ* Μακεδ. (Βελβ.) *άνοιγωκλείγω* Λεξ. Ἐλευθερουδ.

Ἐκ τῶν ρ. *άνοίγω* καὶ *κλείνω*.

1) Ἄνοιγωκλειδώνω, ὁ ἰδ., κοιν.: Ἄνοιγωκλείνω τὰ δάχτυλα - τὸ παράθυρο - τὴν πόρτα - τὰ μάτια - τὸ τζάμι κοιν. Ἄνοιγωκλείωντας τὸ στόμα ἔκανε τὴ μαίμου Κθεοτόκ. Καραβέλ. 15. || Φρ. Ὅσο ν' *άνοιγωκλείσης* τὰ μάτια (ἐν ριπῇ ὀφθαλμοῦ) κοιν. || Ποιήμ.

Μάτια ποῦ μόνον ἢ ψευτιά τ' *άνοιγωκλείνει* πάντα καὶ μερικά ποῦ βλέπουνε χωρὶς νὰ ξέρουν γιάντα

ΓΣουρῇ Ἀπαντ. 2,289. Καὶ ἀμτβ. *άνοίγομαι* καὶ *κλείομαι* διαδοχικῶς κοιν.: Ἄνοιγωκλείνουν οἱ πόρτες - τὰ παράθυρα. Ἄνοιγωκλείει ἡ πόρτα κοιν. Ἦταν δυὸ πέτρις κι *άν'γώκλειναν* κι ἑς τ' μέσ' ἔβγινε τ' ἀθάνατον νερὸ (ἐκ παραμυθ.) Στερελλ. (Εὐρυταν.) Τὰ ρουθούνια της *άνοιγωκλείνανε* ΚΧρηστομ. Κερέν. κούκλ. 6 || Αἰνιγμ.

Ἄνοιγωκλείουν οἱ κάμερες καὶ κρότος δὲ γροικιέται (οἱ ὀφθαλμοὶ καὶ τὰ βλέφαρα) Κύθηρ. || Ἄσμ.

Ἄνοιγωκλῶν τὰ μάτια μου, χαμογελοῦνε τ' ἄστρα Σμύρν. —Ποιήμ.

Σ τὰ στοιχειώμενα τὰ βουνὰ ποῦ πάντα *άνοιγωκλείουνε* κι ὅπου τ' ἀθάνατο νερὸ περνάει ἀνάμεσά τους ΚΚρυστάλλ. Ἔργα 1,231

Κι ἀφοῦ τὸν ἀπεκοίμισε, γέρνει κρυφὰ τὸ στόμα καὶ τοῦ φιλεῖ τὰ βλέφαρα ποῦ *άνοιγωκλῶν* ἀκόμα ΑΒαλαωρ. Ἔργα 2,164. 2) Ἀμτβ. μεταβάλλομαι διαδοχικῶς, ἐπὶ καιροῦ πολλαχ.: Ἄνοιγωκλείει ὁ καιρὸς.

άνοιγωκλείσιμο τό, σύννηθ.

Ἐκ τοῦ ρ. *άνοιγωκλείνω*.

Τὸ *άνοίγειν* καὶ *κλείειν* διαδοχικῶς: Ἄνοιγωκλείσιμο τῶν ματιῶν. Ἄνοιγωκλείσιμο τῆς πόρτας. Συνών. *άνοιγώκλεισμα* 1, *άνοιγωσφάλημα*.

άνοιγώκλεισμα τό, σύννηθ. *άνοιγώκλειμα* Πελοπν. (Οἶν)

Ἐκ τοῦ ρ. *άνοιγωκλείνω*.

1) Ἄνοιγωκλείσιμο, ὁ ἰδ., σύννηθ.: Αὐτὸ τ' *άνοιγώκλεισμα* τῆς πόρτας δὲ μ' ἀρᾶσει, θὰ πουντιάσουμε! σύννηθ. Τὰ βλέφαρά του ἦσαν τόσο σκληρὰ ποῦ τοῦ φαινότανε πῶς ἔσκιζαν τοὺς βολβούς τῶν ματιῶν του ἑς τὸ *άνοιγώκλεισμά* τους ΙΜουρέλλ. Πολεμ. 88. Ἐπρόσεχαν κάθε μικρὸ *άνοιγώκλεισμα* τοῦ ματιοῦ της Κθεοτόκ. Καραβέλ. 41. 2) Ἡ διαδοχικὴ μεταβολὴ τοῦ καιροῦ μάλιστα κατὰ τὸ ἔαρ, Πελοπν. (Δημητσάν. Οἶν. κ.ά.): Σήμερα ἔχομε *άνοιγωκλείματα* Οἶν. Αὐτὸ τὸ *άνοιγώκλεισμα* τοῦ καιροῦ μᾶς κατὰστρεψε ῥέτο Πελοπν. || Γνωμ.

Αὐτὰ τ' *άνοιγωκλείματα* | φέρν'νε καὶ ξεστανίσματα (γενικὴν καταστροφὴν τῶν ποιμνίων) Πελοπν.

άνοιγωξεκουμπώνω ἀμάρτ. Μέσ. *νοιωξεκουμπώνω* Ρόδ.

Ἐκ τῶν ρ. *άνοίγω* καὶ *ξεκουμπώνω*.

Ξεκουμπώνω: Ἄσμ.

Ξεκούμπωσε τὰ δυὸ κουμπιά καὶ σφιχτοκλείδωσε το, νὰ *νοιωξεκουμπώνεσαι* τὰ δυὸ κουμπιά ἀσημένια, νὰ σὲ χτυπᾷ ἢ μυρωδιὰ νὰ μὲ θυμᾶς ἐμένα.

άνοιγωσφάλημα τό, Ἄνδρ. κ. ἁ. *άν'γουσφάλ'μα* Θράκ. (Ἀδριανούπ.) *άνοιγωσφάλισμα* ΓΜαρκορ. Ποιητ. ἔργ. 93 — Λεξ. Κομ. Περίδ. Αἰν. Βυζ. Δεῖκ Δημητρ. *άν'γουσφάλ'μα* Θράκ. (Ἀδριανούπ.) Μακεδ. (Καταφύγ.)

Ἐκ τοῦ ρ. *άνοιγωσφαλνῶ*, παρ' ὁ καὶ *άνοιγωσφαλίζω*. Ὁ τύπ. *άνοιγωσφάλισμα* καὶ παρὰ Χορτάτσ. Ἐρωφίλ. πρόλογ. 78 (ἐκδ. ΣΞανθουδ. «ἑς ἕναν *άνοιγωσφάλισμα* τῶν ἀμματαῶ ἀποσώνω | καὶ δίχως λύπησι κιαμμιὰ πᾶς' ἀνθρώπο σκοτώνω».

Ἄνοιγωκλείσιμο, ὁ ἰδ., ἐνθ' ἄν.: Μὲ ζάλισες μὲ τ' *άνοιγωσφάλημα* τῆς πόρτας Ἄνδρ. Ἄνοιγωσφάλισμα τῶν ματιῶν Λεξ. Κομ. Βυζ. Εἰς ἐν' *άνοιγωσφάλισμα* ματιοῦ (ἐν ριπῇ ὀφθαλμοῦ) Λεξ. Βυζ. Ἡ σημ. καὶ ἐν Ἐρωφίλ. ἐνθ' ἄν.

άνοιγωσφάλιξι ἡ, Κρήτ. (Πρασ. κ. ἁ.)

Ἐκ τοῦ ρ. *άνοιγωσφαλῶ*.

Ἡ ἀρθρωσις τῶν χειρῶν καὶ τῶν γονάτων: Ποιῶ δῶ ἑς τὴν *άνοιγωσφάλιξι*. Ἄνοιγωσφάλιξι τοῦ πόδα.

άνοιγωσφαλίτης ὁ, ἀμάρτ. *άν'γουσφαλί'ς* Θράκ. (Μάδυτ.) Ἰμβρ.

Ἐκ τοῦ ρ. *άνοιγωσφαλῶ* κατὰ τὰ πολλὰ εἰς -ίτης ὄν. φυτῶν.

Φυτόν τοῦ ὁποίου τὰ ἀνθὴ τὴν μὲν νύκτα μένουν κλειστά, τὴν δὲ ἡμέραν *άνοικτά*.

άνοιγωσφαλνῶ, *άνοιγωσφαλίζω* Κρήτ. Χίος — Λεξ. Δημητρ. *άνοιγωσφαλίζω* Χίος (Καστρ.) *άνοιγωσφαλῶ* πολλαχ. *άνοιγωσφαλῶ* Ἄνδρ. Κάρπ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Πάρ. (Λευκ.) *άνοιγωσφαλνῶ* σύννηθ. *άν'γουσφαλνῶ* Μακεδ. (Καταφύγ.)

Ἐκ τῶν ρ. *άνοίγω* καὶ *σφαλνῶ*, παρ' ὁ καὶ *σφαλίζω*. Ἡ λ. καὶ παρὰ Βλάχ. Ὁ τύπ. *άνοιγωσφαλίζω* καὶ ἐν Ἐρωτοκρ. Α 436 (ἐκδ. ΣΞανθουδ.) «ἔκανε ὅλες τσοὶ καρδιές, ὅπου τὸν ἀγροικοῦσα, || καὶ *άνοιγωσφαλίζασι* τὰ φύλλα κ' ἐπονοῦσα».

Ἄνοιγω καὶ κλείω τι διαδοχικῶς σύννηθ.: Ἄνοιγωσφαλνῶ τὰ μάτια - τὴν πόρτα - τὸ στόμα σύννηθ. Μαδάλωσε τὴ πόρτα νὰ μὴ ἀὴν *άνοιγωσφαλίξῃ* ἀέρας (ἀντὶ ὁ ἀέρας) Κρήτ. || Φρ. Τὰ μάθια δου *άνοιγωσφαλῆ* (δὲν κάνει τίποτε, εἶναι ἀπράγμων) Ἀπύρανθ. Ὡστε ν' *άνοιγωσφαλίξω* τὰ μάθια μου (ἐν ριπῇ ὀφθαλμοῦ) Κρήτ. || Ἄσμ.

Νόστιμα ποῦ ν' τὰ χεῖλη σου ὄαν τ' *άνοιγωσφαλίσης*, ζάχαρι τρέχουν, μάθια μου, ὅταν θὰ μοῦ μιλήσης

Χίος. Ἡ σημ. καὶ ἐν Ἐρωτοκρ. ἐνθ' ἄν. Συνών. *άνοιγωκλειδώνω*, *άνοιγωκλείνω* 1. Καὶ ἀμτβ. *άνοίγομαι* καὶ *κλείομαι* διαδοχικῶς Τήν. Χίος κ. ἁ. Ἄνοιγωσφαλῆ ἡ πόρτα Χίος Νὰ βρῆς δυὸ βουνὰ ποῦ *άνοιγωσφαλοῦνε* μαζί (ἐκ παραμυθ.) Τήν.

***άνοιγωτος** ἐπίθ. *άνοίγουτος* Μακεδ. (Σέρρ.)

Ἐκ τοῦ ἐπίθ. **άνοιγωτός* <*άνοίγω* προσλαβόντος σημ. στερήσεως διὰ τῆς προπαροξυτονίας. Ἰδ. ἀστερητ. 2α. Περί τῆς λ. πβ. καὶ ΠΠαπαγεωργ. ἐν Ἀθηνᾶ 23 (1911) 94.

Ὁ μὴ *άνοιχθεὶς* ἢ μὴ τεθεὶς εἰς χρῆσιν, ἀμεταχείριστος ἐπὶ ἐνδύματος παρθένου. Συνών. *άνοίγατος*. Πβ. *ἀγγιχτος* 2, *ἀγκαίριαστος* 2, *ἀφόρετος*, *καίνουργιος*.

